

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Спілка Голів обласних Рад
директорів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації України

Дніпровський державний коледж
будівельно-монтажних технологій та архітектури

Збірник матеріалів III Всеукраїнської конференції

**Соціально-педагогічні основи розвитку особистості
в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми,
перспективи**

10-11 жовтня 2019 року

м. Київ, 2019

УДК 372.06.07: 061.213

Збірник матеріалів III Всеукраїнської конференції
«Соціально-педагогічні основи розвитку особистості
в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи»

Схвалено Спілкою Голів обласних Рад
директорів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації України
(протокол №1 від 12.11.2019 р.)

Рецензенти:

Шпарик Оксана Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

Гончарова Наталія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Гончарова Алла Вікторівна, начальник Дніпровської філії ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи: збір. мат. конф./голова редкол. Удалова О. А., члени редкол. Буянова Г. В., Ватагіна В. В., Ївженко Ю. В., Похресник А. К. Дніпро: Видавництво, 2019. 422 с.

У збірнику представлено матеріали III Всеукраїнської конференції «Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи» на якій було розглянуто питання безпечного користування сучасними інформаційно-комунікативними технологіями; віртуального дискурсу в комунікативному просторі студентів; насильства серед молоді; розвитку особистості як суб'єкта спілкування і носія комунікативної культури; кібербулінгу як проблеми порушення прав людини; формування комунікативної особистості в умовах смислової взаємодії; соціально-педагогічної роботи щодо подолання негативного впливу на особистість Інтернет мережі.

Збірник містить наукові статті, методичні рекомендації з вищезазначених питань, а також досвіди роботи закладів вищої освіти та розробки виховних заходів.

Адресовано освітянам, педагогічним працівникам, аспірантам та студентам педагогічних ЗВО.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, психолого-педагогічних, статистичних даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали.

© ІМЗО

© ДДКБМТА

© СГОРД ЗВО I-II

ЗМІСТ

I. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ, СТАТТІ

Бабич В.М. Формування позитивно спрямованої поведінки студентської молоді в умовах впливу на особистість засобів суспільної реклами.....	9
Белік Т.А., Катренко Л.В. Толерантне спілкування як основа успішної адаптації студентів в умовах освітнього закладу.....	17
Березівський В.П. Соціально-педагогічна робота зі студентами щодо безпечного користування Інтернет мережею.....	22
Бондаренко З. П. Волонтерство як активна громадянська позиція.....	29
Української інженерно-педагогічної академії (м. Бахмут) Булгакова І.В. Інтерактивні методи навчання як основа студентської творчості.....	34
Буянова Г.В. Використання сучасних методів навчання в процесі освітньої діяльності в закладах вищої освіти України.....	38
Ватагіна В.В. Психолого-педагогічна безпека освітнього простору як основа формування життєвої активності та комунікативної культури студентів.....	43
Воронцова Е.В. Психодіагностика рівня соціальної адаптації осіб юнацького віку.....	51
Дронь В.В. Сервіси Google в управлінській діяльності.....	59
Дубасенюк О.А. Особистість майбутнього педагога як суб'єкт спілкування і носій комунікативної культури.....	64
Євтушенко В.В., Артемов В.Ю. Фізична підготовка як важлива складова професійної компетентності співробітників правоохоронних органів.....	71
Ігнатуша А.Л. Роль засобів масової комунікації в процесі соціалізації особистості.....	77
Клязника Т.О. Соціально-науковий потенціал сучасної молоді України.....	82
Коваленко О.О. Ситуативний метод як засіб запобігання булінгу в навчальних закладах.....	86
Кононенко Ю.М. Формування іншомовної комунікативної компетентності сучасної молоді як обов'язкової професійної складової.....	92

Корсаков Ю.Н., Ганжа О.Г. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.....	96
Кузнєцова Н.Ю. Соціальні технології в навчанні іноземної мови.....	100
Кузнєцова О.В. Вплив сімейних конфліктів на формування особистості дитини.....	106
Лахматова Н.О. Роль соціально-гуманітарних дисциплін у формуванні особистості та професійному ставленню студентської молоді.....	111
Ляшенко К.І. Характеристика трендових рухів у новій українській школі.....	116
Мала С.Г. Формування адхократичної філософії управління в закладі освіти.....	120
Мінєнко Г.М. Соціалізація як фактор становлення особистості.....	126
Міщенко І.В. Розвиток комунікативних здібностей майбутніх фахівців в умовах сучасного навчального процесу.....	130
Мурсамітова І.А., Гарбузюк Т.В. Комунікативна культура як структурний компонент професійно-педагогічної культури.....	133
Обдула Т.М. Проблема формування у молодого покоління комунікативної культури.....	139
Овчиник Т.А. Превентивна робота щодо запобігання булінгу в освітньому середовищі.....	145
Петрова О.В. Застосування принципів STEM-освіти при підготовці студентів спеціальності «облік і оподаткування».....	151
Пінчук І.О. Формування іншомовної комунікативної компетентності як сучасної ціннісної орієнтації в процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.....	156
Пилипишин С.І. Формування особистості в умовах реформування системи освіти в Україні.....	161
Polovin S. M. Breaking News English is a real gem for ESL teachers and learners.....	167
Попадич О.О., Староста В.І., Яцьків М.Ю. Діагностика адаптації першокурників до освітнього процесу вищої школи: електронне анкетування.....	171

Правдівцева Л.В., Цибіна І.М. Впровадження ментальних карт в процес підготовки фахівців інформаційно-документознавчої сфери.....	177
Самойлов А.Е. Язык как основа развития личности в условиях коммуникации.....	183
Сапожников С.В. Сучасні проблеми розвитку особистості.....	186
Слісаренко С.О. Формування сценічної культури у студентів навчальних закладів культури та мистецтв.....	189
Стрюков В.В. Інноваційна діяльність викладача коледжу в освітньому процесі.....	193
Ткаченко А.М., Ткаченко І.А. Сутність та причини агресивної поведінки молоді.....	200
Толмачова І.Г. Роль медіа-засобів під час навчання майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти.....	206
Трішкіна Н.І. Формування професійної компетентності майбутніх товарознавців-комерсантів.....	210
Удалова О.Ю. Професійна адаптація студентської молоді в сучасних умовах.....	216
Хомич О.М. Медіація в освіті як засіб подолання конфліктів серед молоді...	223
Хорошев О.М. Деякі проблеми формування сучасної інформаційної культури студентської молоді.....	227
Швачич С.В., Буличов В.В., Решетняк І.Л., Коломієць О.В. Вплив пізнавальної активності студентів на розвиток особистості в сучасних умовах.....	232
Швець Д.М. Актуальні питання соціального виховання курсантів в закладах, які здійснюють підготовку поліцейських.....	235
Янчишен С.М. Толерантність як гармонія життя.....	239
II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ, ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	
Безугла І.М. Інтеграція сучасних методів виховання студентів в освітньому процесі.....	245
Березівська Т.С. Толерантне спілкування як основа запобігання негативних проявів серед молоді.....	250

Білова І.Г. «Синквейн» як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів.....	256
Благий Р. Соціально-педагогічна адаптація студентської молоді в освітньому середовищі.....	259
Власюк І.І. Превентивне виховання як основа запобігання асоціальної поведінки серед молоді.....	265
Воронова М.В. Кібербулінг – грань і реальність.....	270
Гарбузюк Т.В. Комунікативна культура як структурний компонент професійно-педагогічної культури.....	276
Глемботцька О.П., Пугачова Н.Г. Застосування особистісно-орієнтованих технологій навчання в освітньому процесі коледжу.....	281
Гончарова А.В., Лагун Т.А. Виховання ціннісних орієнтирів у студентів закладів вищої освіти дніпропетровської області.....	285
Гребеник Т.В., Волосюк Т.В. Гребеник А.О. Змістово-технологічні особливості формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю засобами спецкурсу «Імідж сучасного майстра виробничого навчання будівельного профілю».....	288
Гученко М.С. Формування професійної компетенції у студентів коледжу.....	297
Дашко В.В. Соціально-педагогічна діяльність щодо формування ціннісних орієнтацій студентів.....	299
Жуковська О.А. Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови.....	305
Ївженко Ю.В., Ілларіонов В.М. Комунікативна діяльність лідерів студентського самоврядування.....	313
Калініна Т.В. Толерантне спілкування як основа запобігання асоціальної поведінки серед молоді.....	322
Карпенко В.В. Соціально-педагогічна робота зі студентами щодо безпечного користування Інтернет мережею.....	326
Клітченко Ю.В., Формування толерантного ставлення до студентів з особливими потребами (вадами слуху) серед студентської молоді коледжу.....	332
Козачкова А.С. Організація та планування виховної роботи в коледжі.....	339

Корецька Л.В. Педагогічна діяльність щодо підготовки студентської молоді до сімейного життя.....	345
Наумова Н.К. Удосконалення національно-патріотичного виховання учнівської молоді у закладах освіти.....	352
Неділько Т.В. Подолання стресових ситуацій у студентів у процесі освітньої діяльності.....	357
Пивоварова Г.С. Громадянська освіта як умова професійної компетентності студентів педагогічного коледжу.....	360
Помогайбо О.Ю. Фольклористична експедиційна практика як складова національно-патріотичного виховання студентів музичних училищ.....	366
Поморова Н.А. Особливості формування комунікативних компетенцій майбутніх фахівців сфери обслуговування.....	370
Саприкіна Т.Г. Психологічні основи педагогічного спілкування.....	376
Сергієнко Н.В. Формування у студентської молоді усвідомленого ставлення до використання Інтернету.....	382
Слобода В.В. Роль виставок народного мистецтва у формуванні ідентичності та естетичної культури у студентської молоді.....	386
Сухий М.П., Коломієць О.В. Соціальні мережі як засіб комунікації викладача зі студентами.....	391
Тараканова А.П. Хореографічне мистецтво як засіб міжкультурної комунікації.....	393
Удалова О.А, Макаренко І.О. Основні напрями навчально-виховної діяльності зі студентською молоддю з проблем запобігання торгівлі людьми.....	398
Филипенко Г.І., Безбородова Н.В. Сучасні освітні технології у професійній підготовці будівельників середньої ланки.....	410
Хажевська Є.М. Інтернет-спілкування як нова форма міжособистісної комунікації.....	416
Шевчук Н.І. Формування громадянських якостей студентської молоді в сучасних умовах.....	421

III. ВИХОВНІ ЗАХОДИ

Голіш Г.П., Рибка В.А. Толерантне спілкування як основа запобігання девіантної поведінки серед молоді.....	426
ВСП Слов'янський коледж ЛНАУ Києнко О.А. Якою мовою співають солов'ї?.....	430
Плотнікова Н.В., Хільман А.О., Максимовська Л.І. Життя без загроз.....	435
Шевирьова Г.Г. Аутоагресія – проблема сучасної молоді.....	441

О.М.Хорошев,
доцент кафедри соціальних
і гуманітарних дисциплін,
Національного університету
цивільного захисту України, м. Харків

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Молодь – це майбутнє будь-якого суспільства. Саме сучасне молоде покоління буде найближчим часом визначати майбутній образ країни. Сучасний період розвитку суспільства характеризується значними соціально-економічними труднощами. Від світогляду і соціальної позиції молодого покоління українців, його морально-психологічного стану багато в чому залежить майбутнє нашого суспільства.

Значний вплив на молодь мають ті умови, в яких вона формується як особистість. Загальновизнаним фактором впливу на сучасне людство стають процеси глобалізації. Вагомою ознакою глобального світу є існування інформаційного суспільства. Саме інформація визначає поведінку людини, її ціннісні орієнтири, морально-етичні парадигми тощо. Особливо значний вплив інформаційне суспільство має на молодь. Це пояснюється тим, що саме у період юнацтва відбувається перехід до самостійної діяльності, самовизначення свого місця в суспільстві, формування свідомості й самосвідомості. Для цього молоде покоління активно занурюється в інформаційний простір.

Характерною ознакою сучасного суспільства є наявність різноманітної інформації в усіх сферах життєдіяльності людства та вільний доступ до неї через інформаційні технології. Насамперед це мережа Інтернет, розвиток якої за останнє десятиліття досяг надвисокого рівня. Глобальні обсяги інформації, вільний доступ до неї визначив появу значної кількості проблем світоглядного характеру у молоді. Найважливішою серед них є проблема вибору інформації, пріоритетних інформаційних векторів. Інформація є реалією, яка входить у життя кожної людини нерідко на латентному рівні, через нерелективні канали, з участю афективних процесів і при актуалізації глибоких структур досвіду. Особливо актуально проблема роботи з інформацією, її вибору та аналізу стоїть

перед учнівською молоддю, бо саме студентство в процесі навчання змушене активно працювати з величезними обсягами інформації.

Докорінні перетворення в соціально-економічному житті країни істотним чином вплинули на вимоги, що пред'являються до випускників вищого навчального закладу. У нових умовах формування професійно значущих якостей випускника вищого навчального закладу має бути орієнтоване не стільки на обсяг і повноту конкретного знання, скільки на здатність самостійно їх поповнювати, ставити і вирішувати різноманітні завдання, висувати альтернативні рішення, виробляти критерії відбору найбільш ефективних з них [4, с. 290]. У сучасному світі людина повинна вміти вчитися, адже весь обсяг знань не може бути переданий викладачами безпосередньо. Задача викладання – створити умови для розвитку умінь навчатися і відповідної духовної «платформи» для розуміння їх абсолютної цінності.

Отже, як стає очевидним, досягнення цієї мети значною мірою залежить від рівня інформаційної культури студентів. Усвідомлення інформаційної культури як особливого, відносно самостійного аспекту культури, стало можливим в результаті становлення інформаційного підходу до пізнання дійсності, розвитку уявлень про інформаційне суспільство, в якому інформаційні ресурси за своєю значущістю не поступаються енергетичним, фінансовим і іншим стратегічним ресурсам, а сама інформація оцінюється як економічна категорія – товар, який ефективно використовується в сучасному діловому світі для підвищення кваліфікації персоналу, прийняття оптимальних рішень, освоєння нової професійної сфери, отримання стратегічних переваг перед конкурентами [1, с. 206].

На даний час відсутнє загальноприйняте тлумачення поняття «інформаційна культура». Часто під нею розуміється систематизована сукупність знань, умінь, навичок, що забезпечує оптимальне здійснення індивідуальної інформаційної діяльності, спрямованої на задоволення як професійних, так і непрофесійних потреб в інформації. Інформаційна культура відображає ступінь володіння людиною основами знань в області методів і

технологій роботи з інформацією, а також наявність досвіду, навичок виконання інформаційних процедур.

Найвищим рівнем самостійної роботи є науково-дослідна діяльність студентів. Показником їх готовності до наукової діяльності є наявність умінь самостійного дослідження, уміння самостійно оцінювати значущість матеріалу, що вивчається, порівнювати, аналізувати, проявляти самостійність в узагальненні, висновках, у використанні методів пізнання. Ефективність самостійної роботи студента, у свою чергу, значною мірою залежить від рівня його інформаційної культури. Базові основи інформаційної культури закладаються ще в школі й покликані забезпечити кожному випускникові комфортне користування можливостями інформаційного суспільства [1; 4].

В сучасному суспільстві з'явилися важливі інновації в процесі формування інформаційної культури студентства. Відкривається доступ до світової культурної та наукової спадщини за допомогою Інтернет – технологій, виникають нові професії в області масових комунікацій.

В процесі роботи над кафедральною науково-дослідною роботою за темою: «Особливості інформаційної культури сучасного студентства (на матеріалах курсантів та студентів НУЦЗУ України)» співробітниками кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін НУЦЗУ було виявлено, що безумовним авторитетом в процесі роботи з інформацією є Інтернет. Так, майже 59,5% опитуваних саме його вважають основним джерелом масової, повсякденної інформації, 80% респондентів задовольняють свої інтереси та хобі через глобальну мережу, 53,3% студентської молоді вважають інформацію, що знаходиться у мережі, об'єктивною та такою, якій можна довіряти [2, с. 40].

В умовах культурного обміну та взаємодії зникають просторові, часові, соціальні та інші бар'єри, формується єдиний інформаційний простір. З'являється нова область діяльності – електронна культура, пов'язана з діджиталізацією культурної спадщини, зі створенням електронних версій установ пам'яті, а також з народженням нових синкретичних форм художнього вираження і творчості.

Однак, це не означає виникнення нової суто інформаційної або

спеціальної свідомості або мислення. Інформаційна глобалізація культури захоплює і сферу освіти, вона прямо залежить від інтелектуального потенціалу країни, від наявності добре підготовлених, високоосвічених професіоналів. Вже не матеріальна сфера визначає рівень розвитку країни, а сфера інформаційних технологій, освіта та культура. Саме вони зумовлюють рівень цивілізованості різних народів, їх здатність до вирішення глобальних світових проблем, подолання світових криз.

Таким чином, дослідження інформаційної культури курсантів і студентів, зокрема в таких її репрезентативних моментах, як отримання інформації в усіх аспектах життя, а також здатність до критичного опрацювання всього масиву отриманої інформації даної аудиторії, здійснене кафедрою соціальних і гуманітарних дисциплін НУЦЗУ, дозволяє визначити необхідні заходи з подальшого розвитку даної сфери наукової життєдіяльності викладачів та студентської молоді НУЦЗУ.

Було визначено сфери діяльності, що дозволяють досягти найбільшого впливу на формування інформаційної культури; а саме: впровадження у НУЦЗУ навчальної дисципліни «Інформаційна культура громадян»; активна роз'яснювально-просвітницька та інформаційна робота зі студентами та курсантами викладачів та науковців вишу; робота бібліотеки з читачами; збільшення кількості практичних і семінарських занять, під час яких основний наголос зроблено на пряме спілкування, діалог, бесіду з викладачами та іншими студентами; поширення проведення факультативів і круглих столів тощо.

Отже, в сучасному суспільстві з'явилися важливі інновації в процесі формування інформаційної культури студентства. Відкривається доступ до світової культурної та наукової спадщини за допомогою Інтернет-технологій, з'являються нові професії в області масових комунікацій. Інформаційна глобалізація культури охоплює і сферу освіти, яка прямо залежить від інтелектуального потенціалу країни, від наявності добре підготовлених, високоосвічених професіоналів. Вже не матеріальна сфера визначає собою рівень розвитку країни, а сфера інформаційних технологій, освіта та культура. Саме вони зумовлюють рівень цивілізованості різних народів, їх здатність до

вирішення глобальних світових проблем, подолання світових криз. На сучасному етапі розвитку суспільства для формування інформаційної культури студентства важливі як традиційні засоби отримання інформації, так і інноваційні.

Список використаних джерел:

1. Воронина Т.П. Образование в эпоху новых информационных технологий / Т.П. Воронина, В.П., Кашицин, О.П. Молчанова. М., 1996. С. 205 –220.
2. Звіт про науково-дослідну роботу формування гуманітарної культури курсантів та студентів НУЦЗУ України // Національний університет цивільного захисту України. Кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін, 2013. 56 с.
3. Козяр М.М. Формування правової культури у курсантів-рятувальників засобами інформаційно-комунікаційних технологій / М.М.Козяр, О.А.Зарічанський // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2011. № 2. С.23-28.
4. Харламов М.І. Традиції та інновації у інформаційній культурі студентства / М.І. Харламов [Електронний ресурс] . URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/1290/1/Kharlamov%20Zbirka_2014.pdf